

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

51. Decisio Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Ottobono, in causa
Lauden. Pensionis. Mercurii 14 Martii 1646.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

nem, aut executionem litterarum Apostolicarum, Rota dec. 700. n. 8. part. 1. & decif. 542. n. 8. & 642. n. 2. in fin. part. 4. rec. ubi alia pluries referuntur.

12. Nec releuat possessio Maffei obtenta ab executore in suis litteris deputato, quae inducere solet praesumptionem iustificationis, quia cum non fuerit citatus Galeatius primo loco prouisus, litterae non poterant exequi, nisi citato eo, contra quem fuerat obtenta gratia certo modo, Rota coram Seraphin. dec. 1056. n. 2. ubi dicit hoc habere locum, etiam si non possideret primo loco prouisus contra quem impetratur: & d. decif. 64. num. 2. ad finem part. 4. recent. & in Regien. iurisparronatus 3. Iunij. 1641. coram Eminen. D. Cardin. Panziolo.

13. Attestationes vero, seu declarationes extraiudiciales testium examinatorum pro Galeatio coram executore adductae pro parte Capituli, & Maffei, non fuerunt habitae in consideratione, tum ex regula vulgata, quod fides non facit fidem, tum etiam quia est attendenda prima depositio iudicialis, & iurata non habita consideratione secundae maxime extraiudicialis, & non iuratae, Doctores communiter in c. cum in tuae de testibus, Rota decif. 19. de testibus in nouis, decif. 346. n. 2. part. 1. diuers. & apud Baratt. dec. 176. n. 4.

Et ita fuit conclusum causa ter proposita, vtraque parte informante, &c.

DECISIO L.

Sacra Rotae Romanae coram R. P. D. Peutingero.

In causa Neapolitana separationis thori.

Veneris 16. Martij 1646.

§. 1. **C**um D. Marchionissa Francisca Serfalis vxor D. Marchionis Paqualis Caraccioli à domo viri valetudinis recuperandae causa recessisset, eaque recuperata reuerti recusat, & in Curia Archiepiscopali Neapolis à marito redeundum, & obsequia matrimonialia praestanda, atque seruatis seruandis per sententiam diffinitiuam condemnata, interposita per ipsam appellatione, causaque bon. mem. Buccabellae commissa, neque tamen ulterius prosecuta, sed facta separatione per motum proprium in forma Breuis felic. recordat. Papae Urbani VIII. extincta fuisset. Habito nunc per maritum ad Sanctiss. N. D. recursu, reductoque Breui ad viam iuris, dubio hodie à me subrogato proposito, an sit locus separationi thori, Domini negatiue responderunt ex regula, quod homo non separat eos quos Deus coniunxit, cap. dixit Dominus 32. quast. 1. cap. 1. & 2. de coniug. leprosi. Nam licet haec regula limitetur quando inter virum & vxorem irreconciliabilis, & capitalis orta est inimicitia, vel propter immoderatam viri erga vxorem sauitiam; haec tamen causae tanquam fundamentum intentionis Franciscae, plenè & concludentissimè per eam essent probandae, quod tamen non fit, cum agatur de materia graui, atque ardua Barbosa in rubr. ff. sol. matrim. part. 2. num. 27. Narr. conf. 616. n. 1. Baratt. dec. 815. n. 1. & 2. Rota inter rec. dec. 441. n. 2. part. 1. & dec. 324. n. 2. part. 6. Nec sufficit probare qualicumque sauitiam, cum talem quae apta sit iustum & in virum constantem cadentem metum inducere, vt probat text. in c. litteras, in fin. Abb. in c. ex transmissa, n. 4. de test. spol. Sanchez de matrim. lib. 4. disp. 4. n. 2. & disp. 18. n. 10. lib. 10. Rota dicta decisione 324. n. 2. & seq. part. 6. &c.

2. Neque sufficienti aliquo fundamento innixa Marchionissa alimentis sibi à marito praestanda petit; quia conclusio alia à Rota approbata est, quod vxori, sine causa à viro diuergenti, extra propriam domum alimentata à viro non debentur, vt fuit dictum signanter in Fer-

retrana Alimentorum 18. Iunij 1633. coram bon. mem. Buccabellae, & in eadem 7. Iulij 1639. coram D. non Bon. n. 20. Marese. var. resol. lib. 2. c. 83. n. 65. Onus vero probandi huiusmodi causam incumbit vxori, laf. in 1. diuortio. n. 25. ff. sol. matrim. Alexand. conf. 100. n. 3. lib. 1. Menoch. de arbitr. cas. 170. n. 15. & seq. lib. 1. Gratian. disc. 55. 2. n. 47. & donec causa probetur recessus vxoris à domo viri propria auctoritate, dicitur iuris praesumptione culpofus, Rot. in recent. decif. 517. n. 1. part. 3.

3. Nec Marchionissae suffragatur assignatio fructuum dotis facta in d. Breui fel. record. Urbani VIII. quia cum illud reductum fuerit per S. D. N. ad viam iuris, perinde ac si non emanasset, non est amplius attendendum, & causa fuit reducta ad primos terminos iuris, iuxta quos alimentata vxori seorsu habitanti ex supradictis non debentur.

Ex quibus Domini pro Marchione informante responderunt.

DECISIO LI.

Sacra Rotae Romanae coram R. P. D. Ottobono.

In causa Lauden. Pensionis.

Mercurij 14. Martij 1646.

§. 1. **C**laræ memoriae Cardinalis Perretus de anno 1624. resignauit Praeposituram S. Ioannis in Vineis Lauden. Diocesis ad fauorem R. P. D. Francisci Bilij reseruata sibi annua pensione scutorum 1950. monetæ videlicet 1800. super fructibus d. Praepositurae, reliqua 150. super alio beneficio Monasterio nuncupato prius obtento à D. Bilio, quam resignationem Summus Pontifex admittit, & Cardinalis fecit reseruata tamen sibi valide dicta pensione annua, & non alias, auter nec alio modo, etiam si qualibet rata pensionis huiusmodi ad duas ex tribus partibus fructuum Praepositurae, & in Monasterij huiusmodi respectiue annuatim ascendat, illas tamen non excedat.

2. Pensio fuit integrè persoluta Cardinali ipso vivente, qui morti proximus transtulit scuta 950. ex impostis super Praepositura in fauorem quorundam suorum familiarium, quibus fuit pèso per plures annos abque difficultate persoluta. Verum quia postmodum resignatarius soluere recusat sub praetextu, quod pensio scilicet 1800. excederet ab initio duas partes fructuum Praepositurae de ordine S. D. N. propositi dubiū. An praesupposito sine veri praedictio excessu, pensio esset in totum nulla, vel reducibilis, & Domini pro transtulariis responderunt.

3. Nam cum pensio, de qua agitur, non fuerit reseruata pure, ac simpliciter in certa quantitate, nec sit fundata super narratiua praecisa certi valoris, sed cum moderatiōe, quod non excedat duas ex tribus partibus fructuum eiusdem praepositurae, si ob excessum sustineri non potest in scutis 1800. sustineri debet intra valorem duarum ex tribus partibus beneficij, & pro ea rata, quae illas non excedit iuxta textum expressum in l. sicutum qui meus erit. 6. ibi. sed conditio talis accipi debet, quatenus meus erit, vt si locum alienauerit, legatum exiungatur partem, pro ea parte debeatur, quae restatoris mortis tempore fuerit, ibique gloss. & DD. ff. de legat. 1. cum tam consensus Summi Pontificis, quam resignatis, resignatarij in id conuenisse appareat, vt quatenus pensio excederet duas partes fructuum, posset reduci ad minorem quantitatem, & intra limites duarum partium, vt in his terminis firmavit Rot. apud Cassad. dec. 4. n. 4. de pension. Cresten. dec. 17. n. 3. de rescript. Puteus dec. 32. num. 2. lib. 1. in correct. Manic. decif. 153. num. 2. & seq. inter diuersales. 1160. n. 7. part. 3. lib. 3. & decif. 689. n. 1. & seq. part. 4. & in rec. dec. 342. numer. 12. part. 4. tom. 2. & in Burgat. pensionis 18. Febr. 1585. & in Toletana pensionis 28. Martij

nuarij 1597. coram Giffo, & sequitur Paris, de resign. benefic. lib. 6. q. 2. n. 144. Garz. de benef. p. 1. c. 5. n. 417. & segg.

4. Neque obstat vnicum resignatarij fundamentum deductum ex clausula non alias aliter, nec alio modo, quae conditionem, & sic formam importat, adeo vt respectu indiuiduitatis eiusdem formae non possit partim valere, & partim non, iuxta doctrinam Roman. cons. 66. num. 2. & in terminis huius clausulae, quod pensio nulla in obolo, sit nulla in totum firmavit Rota in dec. 446. n. 5. & 626. n. 5. part. 1. diuers. nec esse reducibilem ob formam, & indiuiduitatem dictae clausulae fuit pluries resolutum, vt penes Archill. dec. 12. de pensio. qua est etiam impressa lib. 1. part. 3. diuers. dec. 70. & in Casaragustana pensiois 26. Iunij 1566. coram Grato, in Tolerana pensiois 28. Ianuarij 1591. coram Giffo, in Auetina pensiois 4. Decembris 1600. coram Millino, & in Vincentina pensiois 21. Maij 1610. coram bon. mem. Piruano in recent. p. 2. dec. 286. n. 2. Buratt. dec. 437. n. 5. & plures cumulat Adden. ad eund. dec. 309. nu. 8. Garzias de benefic. part. 1. c. 5. n. 422.

5. Quia Domini considerabant, quod clausula non alias, aliter, &c. non erat simpliciter apposta pure, ac precise certae determinatae quantitatis, & summae pensiois, vt in decisionibus mox allegatis, sed erat limitata ex illis verbis subsequentijs, etiam si qualibet rata pensiois huiusmodi ad duas ex tribus partibus fructuum annuatim ascendat, illas tamen non excedat, quae quidem verba limitant & coarctant antecedentia. Ita tamen ff. S. Trebell. l. ubi adhuc, vers. ita tamen. C. de iure dotum. Memoch. cons. 146. num. 8. Rot. in recent. decij. 709. num. 8. part. 1. & decij. 294. n. 6. part. 2. & dec. 194. n. 55. part. 5. idem ab eisdem verbis vltimo loco relatis, clausula non alias congruam admittit, & recipit interpretationem, & restrictionem ad eandem duas partes fructuum, & summam illis congruentem, iuxta theoricam, Bald. in l. fin. n. 6. C. de contrab. empri. cum alijs relatis per Roland. cons. 61. n. 34. & segg. lib. 2. & ita distinguendo firmat Rota in Spoletana pensiois 24. Ianuarij 1622. coram Vhaldo quae est in rec. dec. 342. n. 12. part. 4. tom. 2.

6. Vterius dixerunt Domini clausulam, non alias, aliter, nec alio modo respicere in casu proposito fauorem, & commodam Cardinalis resignantis dumtaxat ob illa verba sibi pensioem annuam, quae sunt personalissima, gloss. in l. 2. de bo. sibi. C. de praeser. 30. vel. 40. ann. Greg. dec. 516. n. 7. tum etiam quia dicta clausula posset forsitan operari totalem pensiois, & resignationis beneficij annullationem, si resignans ita vellet intendendo regressum ad beneficium resignatum, sin autem malit eam reducere ad duas ex tribus partibus fructuum, iuxta litterarum Apostolicarum continentiam, vtique audiendus est, ne retorqueatur in odium, quod eius fauore inductum est. l. 2. & 3. ff. de lege commiss. & in terminis nostris firmavit Rota apud Cassad. dec. 4. per tot. de locato. & decij. 4. num. 2. de pens. & eleganter in rec. dec. 119. n. 6. part. 4.

7. Nec ad sustinendam huiusmodi pensioem deficit consensus Summi Pontificis, qui cum Cardinali resignanti, ne nimium dispendium ex resignatione, patereur pensioem scilicet 1800. super fructibus Praepositurae admittit, tanto magis pensioem minoris quantitatis admisisset videlicet limitatam ad duas ex tribus, partibus Crescent. A. decij. 17. n. 3. de rescript. & in Salamantina pensiois 26. Maij 1593. coram Giffo, & in Metropolitana pensiois 17. Maij 1596. coram Orano impressis per Garz. de benef. part. 1. cap. 5. num. 24. & seq. nec vltimum ex hoc inferitur resignatario praedictum, dum beneficium vult retinere, non dimittere.

8. Cum itaque pensio praedicta scilicet 1800. praesupposito excessu non fuerit a principio nulla, sed reducibilis ad duas ex tribus partibus, vt visum est, & litterae Apostolicae hoc id verbis expriment, nec vnquam fuerit a resignatario impugnata viuentis Cardinalis resignante,

Tom. VIII.

a quo demum fuit translata pro summa scilicet 950. non excedente valore duarum ex tribus partibus reddituum Praepositurae, & hodie pensio sit ad longe minorem summam redacta ob mortem plurium translatorum quibus etiam fuit spatium multorum annorum absque controuersa a resignatario perfoluta, propterea neque est locus vlli reductioni cum excessus non adit, ideoque pro summa in translatione contenta sustinetur. Rot. dec. 53. sub num. 2. vbi sic ratio cum num. 4. penes Man. & in rec. dec. 39. n. 36. p. 5.

Et ita fuit conclusum pro Translatarijs vtraque parte informante, &c.

DECISIO LII.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Corrado.

In causa Barcinonensium. Exemptionis.

Mercurij 13. Ianij 1646.

§. 1. **P**lures antea actis temporibus indictae fuerunt ex varijs contingebus causis gabellae per Rectores, seu Consiliarios Insignis Ciuitatis Barchinon. ad id (vt praesupponitur) facultatem habentes super grano, vino, oleo, panno, & alijs rebus humano vsui necessarijs, quae inuehantur, & extrahuntur ab eadem Ciuitate in ipso ingressu, vel egressu soluenda, quatuor occasione exorta controuersia inter Episcopum, & Capitulum ex vna, & Consiliarios d. Ciuitatis ex altera parte, fuerunt terminatae mediante laudo bon. mem. Archiepiscopi Taraconen. & Ferrarij de Minoris scia Ciuis Barchinon. ab ipsis partibus electorum, hi enim redacta causa ad duo genera rerum, scilicet bonorum, quae illi appellarunt separabilia, ea scilicet quae penes ipsos Ecclesiasticos essent alienis non commixta, & inseparabilia, id est ea, quae per Mercatores, vel alios eorum Dominos omnibus promiscue venialia inferebantur, in quorum introductione separari non poterat pars Ecclesiasticorum vsui futura, & proinde immunitas, a parte laicorum, declararunt ab Ecclesiasticis personis non soluendas gabellas tunc impositas pro bonis separabilibus, pro alijs autem inseparabilibus eisdem est restituendum circa initium cuiuslibet mensis quicquid soluisse constaret ex notis per eos exhibendis iuramento firmatis iuxta formam praescriptam in d. laudo, quod fuit prolatum de anno 1338 die 5. Iulij & a partibus emologatum, vt apparet ex publico Instrumento recepto per Raymundum Ferrarium Notarium Barchinon. Deinde successiuis temporibus eandem & aliarum forte super indictarum impulsu, excitatis iterum contentionibus inter Clerum, & Consiliarios, & causa commissa per sanct. mem. Clem. VIII. de anno 1603. bon. mem. Coccin. & rufus de anno 1635. per sanct. mem. Urb. VIII. coram eo fuit resolutum die 20. Iunij 1636. Ecclesiasticos esse immunes a solutione huiusmodi gabellarum tam respectu bonorum (vt praefertur) separabilium quam etiam inseparabilium, horum tamen ratione placuit Dominis Praxis relata per Azor. instit. moral. p. 2. lib. 9. c. 11. in §. quinquim priuilegium. vers. in dubium vocatur, & c. quatenus Cleri consensu recepta, & a Summo Pontifice fuisset approbata. Addito quod si inter Ecclesiasticos & Officiales Ciuitatis aliqua suborirentur difficultates, vel occasione rerum quae introducuntur, seu extrahuntur, vel retributionis scienda iuxta elatam praxim, haec iuramento Ecclesiastici coram proprio Iudice praestando terminentur, vt legitur in decisione impressa inter rec. p. 7. dec. 110. iuxta cuius tenorem cum iniretur pro parte Capituli sententiam proferri, informantes pro Ciuitate petierunt iterum audiri, quare denud causa proposita, primum super Remissoria petita pro parte Ciuitatis ad probandas causas impositionis dd. Gabellarum,

Z. 3. &